

Üstad; "Halkların malını, hususan zenginlerin ve memurların hediyelerini almaya mezun değilim. Bazıları bana dokunuyor." diyor, bunun sebebini açıklar mısınız?

"Beşincisi: Bir iki senedir çok emareler ve tecrübelerle kati kanaatim oldu ki, **halkların malını, hususan zenginlerin ve memurların hediyelerini almaya mezun değilim.** Bazıları bana dokunuyor; belki dokunduruluyor, yedirilmiyor, bazen bana zararlı bir surete çevriliyor. Demek gayrın malını almamaya manen bir emirdir ve almaktan bir nehiydir."⁽¹⁾

İstiğna: Cenab-ı Hakk'tan başka kimsenin minneti altına girmemek demektir. Diğer bir manası da gönül tokluğu ve elindekini kâfi bulmaktır. İstiğna, methe layık çok güzel bir haslettir.

İstiğna düsturu hem Üstad Hazretlerinin hem de Nur talebelerinin ehemmiyetli bir kaidesidir. İstiğnanın en mühim sebebi; ilmin ve iman hizmetinin haysiyet ve kıymetini muhafaza etmektir. Üstad Hazretleri bu düsturun hikmetini bahsin geçtiği yerde kâfi derecede izah ediyor.

Üstad Hazretleri bilhassa memur ve zenginlere dikkat çekmesinin hikmetini şu şekilde izah ediyor:

"Ve ehl-i ibadet ve salahat dahi, ekser insanların aç kaldığı bu zamanda ve çok karışmış ve haram ve helal fark edilmeyecek bir tarzda gelmiş ve şüpheli mal hükmünde ve manen müşterek olan erzak-ı umumiyyeden helal olmak için miktar-ı zaruret derecesine kanaat ediyorum diye bu mecburi belaya bir riyazet-i şer'iyeye nazarıyla bakmaktır. Kader-i İlahiyeye karşı şekvayla değil, rızayla karşılamaktır."⁽²⁾

"Bence memuriyete veya imarete giren, yalnız hamiyet ve hizmet için girmelidir. Yoksa, yalnız maişet ve menfaat için girse, bir nevi çingenelik eder."⁽³⁾

Memurluk kamu hizmeti olduğu için, mesuliyeti çoktur. Küçük bir hata veya kusur

çok büyük veballeri ve mesuliyetleri insanın üzerine yükler. Zira **kamu hizmeti** denince, bütün milletin hak ve hukuku devreye girer. Suistimal, bütün milletin hakkına ve hukukuna bir tecavüz sayılır. Bu yüzden memurluğa giren birisinin niyetinde evvela hizmet ve millet için gayret duygusunun hâkim olması gerekir. Yoksa sadece geçimi ve menfaati için memur olan kişide vatana faydalı olmak ve millete hizmet etmek gayreti olmaz. Memurluk vazifesi kişi üzerinde bir yük olması gerekirken, kişi kamu üzerinde bir yük olur.

Halk arasında denildiği gibi "*Devlete arkasını yasla, ondan sonra salla başı al maaşı...*" mantığına karşı Üstad Hazretleri bu ifadelerle işaret ediyor. **Kamu malını kendi menfaati için kullanmak, başkasına peşkeş çekmek, rüşvet almak, mesaiye gitmemek büyük günahdır ve kul hakkıdır.** Cenab-ı Hak her hakkı affedeceğini, ancak kul hakkını, hak sahibi helal etmedikçe affetmeyeceğini bildiriyor. Kul hakkının en tehlikelisi de millet ve devlet malına tecavüz etmek, hile ve hıyanetle gasbetmektir. Çünkü devlet malı umumun hakkıdır. Onda kıyamete kadar gelecek bütün insanların hakkı vardır. **Devlet malını çalmak veya şahsî menfaat için kullanmak hıyanetin en büyüğüdür.** Bunda bütün İslam âlimleri ittifak etmişlerdir. Devlet malına hıyanet eden ve çalanla, hainleri himaye eden aynı mesuliyet ve vebalindedir.

Zenginlerin bir kısmı da zekâtlarını vermemek, doğrudan veya dolaylı olarak faize bulaşmak veya vergi kaçırmak suretiyle ticaretlerine haram karıştırıyorlar. İşte azimet ile hareket eden Üstad Hazretlerinin bilhassa memur ve zenginlerden hediye kabul etmemesinin sebebi bundan dolayıdır. Tabii bu, asrın mürşidi olan Üstada has bir durumdur.

O hediyelerin Üstad Hazretlerine dokunması ise, hastalanmasıdır. Üstad Hazretleri ne zaman birinden bir hediye kabul edip ondan istifade etmişse, şiddetli bir hastalığa tutulmuştur. Demek ki, kader ona hediye almamasını bu suretle ihtar ediyor.

Dipnotlar:

- 1) bk. [Mektubat, İkinci Mektup.](#)
- 2) bk. [Kastamonu Lahikası, 95. Mektup.](#)
- 3) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar.](#)